

Posudek diplomové magisterské práce

Monika Martinisková, Typy podlahové krytiny a podlah z hradu Rokštejna, Praha 2010, 115 str. (z toho 87 str. textu, 7 str. seznamu použité literatury a pramenů, 1 str. seznamu obrazových příloh, 27 obr. na s. 96-114, seznam elektronické přílohy na str. 115.

Bc. Monika Martinisková si zvolila jako téma své magisterské diplomové práce zpracování nálezového fondu středověké podlahové krytiny z hradu Rokštejna na Jihlavsku a jejích nálezových okolností, a to na základě širších souvislostí této problematiky v rámci středoevropského prostoru. Její práce je v podstatě rozdělena do dvou základních částí. V první podává po úvodu (1, s. 8) a naznačení metodiky bádání (2, s. 9) na základě dosavadních publikovaných prací stručný přehled dějin bádání o dlažkách (3, s. 10-11), historie hradu (4, s. 12-15) a jeho stavebního vývoje (5, s. 16-20).

Těžiště práce je bezesporu v následujících kapitolách šest až sedm analyzujících nálezy keramické dlažby z Rokštejna, zejména té, jež měla reliéfní dekor (s. 21-65). Provádí její deskripci, klasifikuje na nich celkem osm motivů, sleduje hmotu i způsob vypálení, trvanlivost dlažby, opotřebení, fragmentarizaci atd. To vše jsou velmi důležité aspekty související s výrobou a provozním využitím keramické dlažby. Důležitá jsou rovněž zjištění o dislokacích dlažek v rámci hradního areálu (6.5, s. 25-35), zejména velmi podrobný rozbor nálezových situací dlažek v dolním paláci hradu. Detailně pak vyhodnocuje motivy vyobrazené na reliéfních dlaždicích (6.6 až 6.7, s. 36-44), a to jak biblické náměty (Samson se lvem) a mytologická zvířata reprezentovaná Mantichorou i heraldické motivy orlice, tak především vegetabilní ornamentiku (lilie s hvězdami, čtyři spojené linie, rozeta a dubový list ve dvou variantách). Zde věnuje zvláštní pozornost právě odlišení dlaždic se zobrazením Samsona se lvem a Mantichory, které nebyly v původní rámcové klasifikaci samostatně definovány. Ke všem motivům uvádí analogie, které by bylo možno podrobným studiem příslušné literatury ještě dále rozšířit. V rámci této části není bez významu ani mineralogicko-petrografický a technologický rozbor dlaždic a zejména srovnání rokštejnských dlaždic s motivem Samsona se lvem a identického dokladu z Jihlavy (6.11.1 až 6.11.6, s. 51-56) poukazujícího na distribuci z jihlavské produkce. Hmota je však rozdílná, a to naznačuje řadu dalších otázek spojených s výrobou. Dále probírá možnou rekonstrukci podlah a vybavení hradních interiérů (7, s. 57-65).

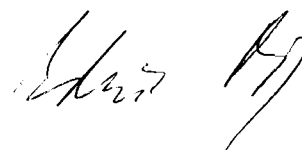
Pouze velmi stručně se autorka zmiňuje o typech podlah v době 8. až 15. století s důrazem na podlahy tvořené reliéfními či hladkými dlaždicemi (8, s. 66-71), a podobně je tomu s přehledem o

typech dlaždic i způsobu jejich výroby (9, s. 73-77), kterou by bylo možno podstatně rozšířit o výčet řady dalších dokladů z českých zemí i blízkého okolí. Poslední část je věnována otázkám technologie výroby dlaždic (10, s. 78-86), kde jsou shrnuta známá fakta o výrobcích, výrobních zařízeních, technologii výroby včetně zdrojů motivů, trvanlivosti keramické dlažby, funkci a ikonografických dokladech. Také v tomto případě mohly být některé pasáže podstatně podrobnější, což se týká například zdrojů zobrazovaných motivů. Práci ukončuje stručný závěr (11, s. 87) shrnující dosažené poznatky.

Následuje seznam literatury (12, s. 88-94) dokládající solidní přehled diplomandky o celé problematice a seznam obrazových příloh (13, s. 95), kde shledávám některé nedostatky opakující se i na popiskách pod obrázky. Např. na obr. 2 by popis podlaží měl být shodný s pořadím na vyobrazení, u profilu na obr. 5 není uvedeno, kde se nacházel, a podobně tomu je s obr. č. 6-8. K textu je připojena elektronická příloha na CD (14). Práce je vypracována pečlivě a přehledně. Mohla však být poněkud rozsáhlejší. Na druhé straně zde ale lze postihnout poctivý přístup k zadanému tématu a výsledky zpracování ukazují řadu zajímavých a důležitých detailů, kterých se autorka zhostila velmi dobře. Bilanci celé práce shledávám proto pozitivně s tím, že by v dalším bádání o středověkých dlažkách a dlažbách měla autorka na širším základě pokračovat.

Závěrem lze konstatovat, že diplomová magisterská práce M. Martiniskové splňuje podmínky kladené na závěrečnou práci tohoto stupně. Diplomandka prokázala dobré schopnosti při práci s archeologickým materiálem i literaturou a navíc zvládla dobře i statistické vyhodnocení celého souboru dlaždic z hradu Rokštejna. Z těchto důvodů ji doporučuji jako podklad k dalšímu řízení a po úspěšné obhajobě k připuštění ke státní závěrečné zkoušce z oboru archeologie. Navrhuji klasifikovat stupněm velmi dobře.

Weitra, 7. IX. 2010

Prof. PhDr. Zdeněk Měřinský, CSc.